

Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Εισαγωγή της Αγγλικής Γλώσσας στο Νηπιαγωγείο (ΕΑΝ)» με κωδικό ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5093563.

Υποέργο 2 «ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΕ06 ΚΑΙ ΠΕ60 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ»

2η επιμορφωτική ημερίδα για εκπαιδευτικούς (ΠΕ60 και ΠΕ06)
Πέμπτη 16/6/2022

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Εισαγωγή της Αγγλικής Γλώσσας στο Νηπιαγωγείο (ΕΑΝ)» με κωδικό ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5093563.

Υποέργο 2 «ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΕ06 ΚΑΙ ΠΕ60 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ»

Η Αγγλική στη μετάβαση από την προσχολική στη σχολική εκπαίδευση

ΚΟΣΜΑΣ ΒΛΑΧΟΣ
ΤΑΓΦ, ΕΚΠΑ

2η επιμορφωτική ημερίδα για εκπαιδευτικούς (ΠΕ60 και ΠΕ06)
Πέμπτη 16/6/2022

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

- Όταν τα παιδιά μεταβαίνουν από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο, αυτά και οι οικογένειές τους συχνά βιώνουν μια σειρά από **σημαντικές αλλαγές**.
- Η προσαρμογή από το ένα περιβάλλον στο άλλο αποτελεί μια πολυσύνθετη διαδικασία που εξαρτάται από παράγοντες, όπως η **συνεργασία** των εκπαιδευτικών των δυο βαθμίδων και η συνεργασία με τους γονείς αλλά και η **‘συνέχεια’** των διδακτικών κανόνων και παιδαγωγικών πρακτικών που υιοθετούνται στις δυο βαθμίδες.
- Σε αυτό το πλαίσιο η **ενσωμάτωση της αγγλικής** στην προσχολική εκπαίδευση φαίνεται να αποκτά ένα **ρόλο** που μπορεί να λειτουργήσει **καταλυτικά** στη διασύνδεση των δυο βαθμίδων.
- Η παρούσα εισήγηση εξετάζει κατά πόσο και κάτω από ποιες προϋποθέσεις η ενσωμάτωση της αγγλικής μπορεί να συμβάλλει στην ομαλή μετάβαση.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

- Δημιουργία ομάδας εστίασης
- Συμμετείχαν:
  - **4 Εκπαιδευτικοί ΠΕ06** που εργάστηκαν σε νηπιαγωγεία κατά το σχολικό έτος 2021-2022 και παράλληλα διδάσκουν ή δίδαξαν στις 2 πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου
  - **1 Συντονίστρια Εκπαίδευσης ΠΕ06**
- Οι Εκπαιδευτικοί εργάζονται σε νηπιαγωγεία **αστικών κέντρων και της επαρχίας**
- Η συνεργασία της ομάδας εστίασης διήρκεσε **90 λεπτά** και πραγματοποιήθηκε με **τηλεδιάσκεψη**
- Ο ερευνητής έθεσε τα ερωτήματα και κατηύθυνε τη συζήτηση αλλά δε συμμετείχε σε αυτή
- Η συζήτηση μαγνητοσκοπήθηκε
- Μετά το τέλος της συζήτησης οι συμμετέχουσες συμπλήρωσαν **ερωτηματολόγιο**, στο οποίο κατέγραψαν εν συντομία τις απόψεις τους.

ΠΡΩΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΕ ΣΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Πιστεύετε ότι η εισαγωγή της Αγγλικής γλώσσας στο νηπιαγωγείο συμβάλλει στην **ομαλή μετάβαση** από την προσχολική στη σχολική εκπαίδευση;

Οι εμπλεκόμενοι στη συζήτηση συμφώνησαν ότι:

- Η ενσωμάτωση της αγγλικής στην προσχολική εκπαίδευση αποτελεί μια **ασφαλή γέφυρα** ανάμεσα στις δυο βαθμίδες, που δημιουργεί προσδοκίες και διάθεση για μεγαλύτερη εμπλοκή στη **βιωματική** και **ανακαλυπτική γνώση** και μάθηση.
- Αποτελεί ένα **καλό διαβατήριο** στο άνοιγμα των οριζόντων των παιδιών της προσχολικής ηλικίας μιας και ξεφεύγουν από την **προσωποκεντρικότητα του νηπιαγωγείου**, όπου έχουν ως μοναδικό σημείο αναφοράς την/τον εκπαιδευτικό τους.
- Λειτουργεί **κονστροκτιβιστικά**, δημιουργώντας **σκαλωσιά ασφαλείας** τόσο αναφορικά με το γνωστικό αντικείμενο των αγγλικών όσο και ως "εργαλείο" για εμπλοκή σε άλλες θεματικές.
- Συνδέει την **καθημερινότητα** που κατακλύζεται από αγγλικά με την **πραγματικότητα της τάξης**. Τα παιδιά νιώθουν περισσότερο έτοιμα για το Δημοτικό και αποκτούν **καλύτερη αυτοεικόνα** μιας και η ενασχόληση με τα αγγλικά τους κάνει να νιώθουν ικανά και "μεγάλα" παιδιά!

Σημειώθηκε επίσης ότι:

η ενσωμάτωση της αγγλικής στο νηπιαγωγείο θέτει τις βάσεις για την ομαλή μετάβαση, διότι:

- μέσα από την **προφορικότητά** της,
- τη **διαθεματική δομή** της,
- τα **εργαστήρια δεξιοτήτων** καθώς και
- τη **δραστηριοκεντρική εφαρμογή** της,

βοηθάει τους μικρούς μαθητές στην συνειδητοποίηση της **επικοινωνιακής αξίας των γλωσσών**, της **πολυπολιτισμικότητας** αλλά και της **ποιοτικής συνύπαρξης** διαφορετικών ανθρώπων, εκπαιδευτικών, και γνωστικών αντικειμένων.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΕ ΣΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Πιστεύετε ότι η **μεθοδολογία** και οι **παιδαγωγικές/διδασκτικές πρακτικές** που υιοθετούνται για την ενσωμάτωση της αγγλικής στο νηπιαγωγείο συνεχίζονται και στις δύο πρώτες τάξεις του δημοτικού;

ΚΟΙΝΑ ΣΗΜΕΙΑ ΕΑΝ & ΠΕΑΠ ΟΠΩΣ ΑΝΑΔΕΙΧΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

- Τόσο το υλικό του ΕΑΝ όσο και του ΠΕΑΠ:
  - σχετίζονται με τα **ηλικιακά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά** των παιδιών της προσχολικής και της πρώτης παιδικής ηλικίας,
  - εναρμονίζονται με τα **ενδιαφέροντα, τις ανάγκες και τις εμπειρίες** των παιδιών και
  - δίνουν έμφαση στη **διαφοροποιημένη παιδαγωγική, στον παιγνιώδη χαρακτήρα της μάθησης, στη γλωσσική ποικιλότητα, την πολυγλωσσία, καθώς και την ανάπτυξη του προφορικού λόγου.**
- Αξιοποιούνται η **βιωματική, διερευνητική-ανακαλυπτική μέθοδος** και η **ομαδο-συνεργατική μάθηση.**
- Δίνεται έμφαση στην **ολιστική μάθηση**, δηλαδή στην ολόπλευρη ανάπτυξη των νηπίων και των μαθητών.
- Αξιοποιούνται οι πρότερες γνώσεις των παιδιών με αποτέλεσμα η **οικοδόμηση της νέας γνώσης να θεμελιώνεται στις βάσεις της παλαιάς γνώσης.**

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ & ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ & ΤΙΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

- Συμφωνήθηκε ότι η μεθοδολογία και οι παιδαγωγικές πρακτικές που ακολουθούνται είναι **παρόμοιες**. Το υλικό του ΕΑΝ καθώς και του ΠΕΑΠ περιλαμβάνουν **παραμύθια, τραγούδια, παιχνίδια, δραστηριότητες TPR, κατασκευές** κτλ.
- Η διαφορά δεν βρίσκεται στη μεθοδολογία αλλά στο γεγονός ότι στο νηπιαγωγείο η γλώσσα δίνεται μέσα από μια θεματική (π.χ. υγιεινή διατροφή, οδική ασφάλεια). Υπάρχει μια **διαθεματικότητα** κατά την οποία δημιουργούνται **συνδέσεις ανάμεσα στα γνωστικά αντικείμενα** και η οποία είναι απαραίτητη, ώστε να πληρείται η **επικοινωνιακή συνθήκη**. Αυτή η διαθεματικότητα δεν είναι έντονη στο δημοτικό.
- Ωστόσο, στις δυο πρώτες τάξεις του δημοτικού η αγγλική συνεχίζει να προσφέρεται με παιγνιώδη και βιωματικό τρόπο και τα παιδιά εξασκούνται στην προφορικότητα και τον αυθόρμητο αυθεντικό λόγο.

Τονίστηκε ωστόσο ότι:

- Οι διδακτικές μέθοδοι που ακολουθούνται στις δύο πρώτες τάξεις του δημοτικού επαφίονται στην ευχέρεια του κάθε εκπαιδευτικού. Η διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες βιωματικού χαρακτήρα και η προσέγγιση της γνώσης μέσα από το παιχνίδι και την ανακάλυψη ακολουθείται από εκπαιδευτικούς που είναι ενημερωμένοι και δεκτικοί στην υιοθέτηση εκπαιδευτικών καινοτομιών.
- Η **αναγκαιότητα επιμόρφωσης** και καθοδήγησης του διδακτικού προσωπικού των πρώτων δυο τάξεων του δημοτικού, ιδιαίτερα των εκπαιδευτικών που έχουν εκπαιδευθεί σε παλαιότερα εκπαιδευτικά μοντέλα είναι απαραίτητη, για να αποφεύγεται η δασκαλοκεντρική προσέγγιση της μάθησης και να μπορεί να ενισχυθεί η ομαλή μετάβαση.

ΤΡΙΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΟΥ ΤΕΘΗΚΕ ΣΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Πιστεύετε ότι το **μαθησιακό υλικό** της αγγλικής γλώσσας και η **επιμόρφωση** που έχει πραγματοποιηθεί έως τώρα μπορούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς αγγλικής που διδάσκουν στο νηπιαγωγείο, ώστε να συμβάλλουν στην ομαλή μετάβαση των παιδιών από τη μια βαθμίδα στην άλλη;

Οι εμπλεκόμενοι στη συζήτηση συμφώνησαν ότι:

- Το μαθησιακό υλικό και η επιμόρφωση που έχουν λάβει οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν στο Νηπιαγωγείο **ανταποκρίνονται** στις μαθησιακές ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των μαθητών αυτής της βαθμίδας για την ολόπλευρη ανάπτυξή τους.
- Η διδασκαλία της αγγλικής στα παιδιά του δημοτικού (τουλάχιστον κατά τις δύο πρώτες τάξεις) θα πρέπει να υιοθετεί **τις ίδιες αξίες** έτσι ώστε **να είναι συμβατές** οι γνώσεις που αποκτήθηκαν και η **μεθοδολογία** για την απόκτησή τους.
- Συνεπώς θα έπρεπε **να επεκταθεί η επιμόρφωση** με τις αξίες και τις αρχές που ακολουθούνται στο Νηπιαγωγείο και στους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν σε Δημοτικά σχολεία.

Επιπλέον, τονίστηκε ότι:

- Η εισαγωγή της αγγλικής στην προσχολική εκπαίδευση έγινε με **παράλληλη επιμόρφωση εκπαιδευτικών ΠΕ06 και ΠΕ60** με αποτέλεσμα να τεθούν κοινές βάσεις για συνεργασία ενώ η εκμάθηση της αγγλικής στο δημοτικό δεν εμπλέκει τους ΠΕ70, και συνεπώς δεν υπάρχει πάντα **ενεργή σύμπραξη εκπαιδευτικών και κοινοί μαθησιακοί στόχοι.**

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΟΜΑΛΟΤΕΡΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΤΟΥ ΠΕΑΠ

- Το υλικό του ΠΕΑΠ να εμπλουτιστεί με επιπλέον **διαδραστικές, παιγνιώδεις δραστηριότητες**, ώστε η μεθοδολογία που ακολουθείται στο νηπιαγωγείο, όπως οι **ρουτίνες**, το **topic-based learning** και το **soft CLIL**, να συνεχίζονται και στις πρώτες τάξεις του δημοτικού, ώστε να ενισχύονται η **διαθεματικότητα**, η **προφορικότητα** και οι αρχές της **πολυπολιτισμικής διάστασης**.
- Συγκεκριμένα, προτάθηκε το υλικό της Α και Β δημοτικού να **αναμορφωθεί**, ώστε να ταιριάζει ως προς τις **θεματικές** του με άλλα μαθήματα που διδάσκονται στις αντίστοιχες τάξεις αλλά και τις θεματικές των **εργαστηρίων δεξιοτήτων**.

Συνεργασία και κοινές επιμορφώσεις ΠΕ06 & ΠΕ70

- Οι εκπαιδευτικοί αγγλικής μπορούν να **συνεργάζονται** με τους δασκάλους στο πλαίσιο των **εργαστηρίων δεξιοτήτων**, ώστε να ενισχύεται η **διαθεματικότητα** με την οποία έχουν τα παιδιά εξοικειωθεί από την προσχολική εκπαίδευση.
- Προτάθηκαν **κοινές επιμορφώσεις εκπαιδευτικών** ΠΕ06 και ΠΕ70 που διδάσκουν στις πρώτες τάξεις του δημοτικού, ώστε να μπορούν από κοινού να σχεδιάζουν **παράλληλες δραστηριότητες** που θα υλοποιούνται παράλληλα στα διαφορετικά μαθήματα, ώστε να υπάρχει ομαλή μετάβαση και **διασύνδεση/διάχυση της αγγλικής σε άλλα γνωστικά αντικείμενα**.

Εμπλουτισμός της ψηφιοποίησης του ΠΕΑΠ

- Η ενίσχυση της ψηφιοποίησης του υλικού του ΠΕΑΠ με **παιχνίδια** και **οπτικοακουστικό υλικό**, όμοια με το υλικό του ΕΑΝ, θα βοηθήσει στην ομαλή μετάβαση και στην εναρμόνιση του τρόπου που δουλεύουν τα παιδιά στις δύο βαθμίδες.
- Στη διάρκεια της συζήτησης της ομάδας εστίασης τέθηκαν **επιπλέον ερωτήματα** που αφορούσαν στη συνεργασία εκπαιδευτικών μεταξύ τους αλλά και με τους γονείς και συγκεντρώθηκαν στοιχεία και επιπλέον προτάσεις που θα αποτελέσουν αντικείμενο **μελλοντικής εκτενέστερης εισήγησης**.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

- Σε σχέση με τα θέματα που αναπτύχθηκαν σε αυτή την εισήγηση, ως συμπεράσματα μπορούν να ειπωθούν τα εξής:
  - Η ενσωμάτωση της Αγγλικής στην προσχολική εκπαίδευση **συμβάλλει στην ομαλή μετάβαση** των νηπίων στην επόμενη βαθμίδα.
  - Τα **κοινά χαρακτηριστικά του EAN και του ΠΕΑΠ** συντελούν σε αυτή τη μετάβαση.
  - Η **επιμόρφωση** που έχουν λάβει οι εκπαιδευτικοί ΠΕ06 που εργάζονται στην προσχολική ήταν **ικανοποιητική** αλλά θα πρέπει να επεκταθεί και σε εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στις **πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου**.
  - Η συνεργασία εκπαιδευτικών ΠΕ06 και ΠΕ60 μπορεί να αποτελέσει **δείγμα καλής πρακτικής**, που μπορεί να υιοθετηθεί και στο δημοτικό, ώστε να υπάρχει εντονότερη διαθεματικότητα και διάχυση της Αγγλικής σε άλλα γνωστικά αντικείμενα.
  - Η **αναμόρφωση του υλικού του ΠΕΑΠ** με άξονα τις θεματικές των εργαστηρίων δεξιοτήτων και περισσότερες διαδραστικές δραστηριότητες και ψηφιακό υλικό θα ενισχύσουν όχι μόνο τη μετάβαση από **το νηπιαγωγείο στο δημοτικό** αλλά και από τη **Β' προς τη Γ' τάξη του δημοτικού σχολείου**.

Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Εισαγωγή της Αγγλικής Γλώσσας στο Νηπιαγωγείο (ΕΑΝ)» με κωδικό ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5093563.

Υποέργο 2 «ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΕ06 ΚΑΙ ΠΕ60 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ»

Ευχαριστώ θερμά τις 4 εκπαιδευτικούς και την ΣΕΕ ΠΕ06 για τη συμβολή τους στη συζήτηση της ομάδας εστίασης και την καταγραφή απόψεων στο ερωτηματολόγιο, τους συνεργάτες μου στην ομάδα έργου για τις ευκαιρίες που μου έδωσαν να επεκτείνω τις επιστημονικές μου γνώσεις & εμπειρίες, τις και τους ΣΕΕ που συμμετείχαν στην επιμόρφωση, και φυσικά το κοινό για την προσοχή του.

ΚΟΣΜΑΣ ΒΛΑΧΟΣ
ΤΑΓΦ, ΕΚΠΑ

2η επιμορφωτική ημερίδα για εκπαιδευτικούς (ΠΕ60 και ΠΕ06)
Πέμπτη 16/6/2022

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837